

QORTI CIVILI PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF FRANCO DEPASQUALE LL.D.

Illum l-Erbgha, 12 ta' Dicembru 2001

Numru 17
Citaz. Nru. 3494/96 FDP

Annie Pisani

Vs

U.C.I.M. Company Limited;

U b'nota tad-19 ta' Gunju
1998, Emanuel Micallef
assuma l-atti tal-kawza
ghan-nom u in
rapprezentanza tas-
socjeta` U.C.I.M. Co.
Ltd.

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li bih l-attrici
premessi d-dikjarazzjonijiet necessarji u
moghtija l-provvedimenti opportuni.

Premess illi l-attrici fis-16 ta' Settembru, 1996, xtrat u hadet konsenja ta' karozza gdida two-door tat-tip FIAT Uno 'Fire' minghand is-socjeta` konvenuta numru HAB-519, bil-prezz ta' Lm3700, li minnhom hallset sa issa s-somma ta' Lm2100;

Premess illi din il-vettura hija affetta minn difetti latenti, tant li dakinhar stess li hadet konsenja tal-karozza, u qabel ma waslet id-dar taghha, il-karozza waqfet u ma rieditx tahdem;

Premess illi rrizulta wkoll illi l-istess vettura kellha bieba ma taghlaqx sew (tant li trid issabbatha xi erba' darbiet biex taghlaq), u kienet anke tqattar iz-zejt;

Premess illi l-karozza ttiehdet lura mid-ditta konvenuta, izda wara xi erbat ijiem infurmaw lill-attrici li sewwew id-difett u talbuha tiehu l-karozza lura;

Premess illi l-attrici ma rieditx tiehu lura l-karozza, ghax ma ippretendietx li karozza suppost gdida fjamanta ikollha dawk id-difetti, u talbet li thassar il-bejgh u tiehu lura l-flus li lahqet hallset;

Premess illi d-ditta konvenuta ma accettatx din il-proposta, pero` il-karozza ghada fil-pussess tas-socjeta` konvenuta sallum;

Talbet ghalhekk l-attrici lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:-

1. Tiddikjara li l-karozza fuq imsemmija kienet affetta minn difetti latenti li jtellfu mill-uzu u tgawdija ta' l-istess vettura;
2. Konsegwentement, thassar il-bejgh li sar bejn l-attrici u d-ditta konvenuta;
3. Tordna lid-ditta konvenuta tirrifondi lill-attrici s-somma ta' elfejn u mitt lira Maltin (Lm2100) rapprezentanti l-hlas li sar sa issa ghall-imsemmija karozza, u dan bl-imghaxijiet legali mis-16 ta' Settembru, 1996, sad-data tal-pagament effettiv;

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittri interpellatorji tat-18 ta' Settembru, 1996 u tas-6 ta' Novembru, 1996, kontra s-socjeta` konvenuta;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess attrici u l-lista tax-xhieda minnha indikati;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta li permezz taghha hija eccepjet:-

1. Illi l-vettura mibjugha lill-attrici kienet koperta minn garanzija ad hoc (specimen anness man-nota bhala Dokument "A") li teskludi l-garanija kontra d-difetti mohbija prevista mill-artikolu 1424 tal-Kodici Civili, Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju, sabiex difett mohbi jaghti dritt lil bejjiegh sabiex jezercita l-actio redibitorja irid ikun

tali li jaghmel il-haga mibjugha mhux tajba ghall-uzu li ghalih hija mahsuba u mhux sempliciment "li jtellfu mill-uzu u tgawdija" tal-haga kif mitlub fl-ewwel talba fic-citazzjoni;

3. Dejjem subordinatament u minghajr pregudizzju, dwar l-allegat fatt illi l-vettura waqfet wara illi l-attrici hadet il-kunsinna taghha, dan ma jista' qatt jammonta ghal difett mohbi filmument tal-konkluzjoni tal-bejgh. Jista' talvolta jigi attribwit ghall-hsara minima li zviluppat wara. Dwar l-allegati difetti tal-bieba u taz-zejt, dawn zgur ma jistax jinghad li huma difetti "mohbija";

4. Subordinatament u minghajr pregudizzju, il-vettura ma fiha ebda difett mohbi kif previst mill-artikolu 1424 fuq imsemmi;

5. Salvi eccezzjonijiet ohra u b'riserva ta' kull azzjoni li tista' tispetta lis-socjeta` konvenuta naxxenti mill-agir abbuзив ta' l-attrici meta halliet l-vettura taghha fil-garage ta' l-imsemmija socjeta` nonostante li kienet interpellata diversi drabi biex tehodha lura;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata tar-rapprezentant ta' l-istess socjeta` konvenuta, u l-lista tax-xhieda minnu indikati flimkien ma' l-elenuk tad-dokumenti esebiti;

Rat id-digriet taghha ta' l-10 ta' Gunju, 1998, li permezz tieghu gew nominati bhala eseperti

gudizzjarji l-Avukat Dr. Peter Fenech u Philip Zammit biex ifittxu u jirrelataw dwar il-fondatezza tad-domandi attrici, wara li jiehdu konjizzjoni ta' l-eccezzjonijiet sollevati, u jaghmlu l-osservazzjonijiet kollha li ghandhom x'jaqsmu mal-kaz;

Rat ir-relazzjoni ta' l-imsemmija esperti nominati li tinsab esebita a fol. 75 *et sequitur* tal-process u li giet minnhom debitament konfermata fl-Udjenja ta' l-14 ta' April 2001;

Rat in-noti ta' l-osservazzjonijiet estensivi u eroditi pprezentati miz-zewg kontendenti;

Semghet lid-difensuri;

Rat l-atti kollha tal-process;

Ikkunsidrat:-

Illi l-attrici ntavolat din il-kawza peress li tikkontendi li karozza gdida li hija kienet akkwistat minghand is-socjeta` konvenuta kienet affetta minn difetti latenti li tellfu l-uzu u tgawdija ta' l-istess vettura u ghalhekk talbet li jigi mhasar il-bejgh relattiv u ordnata r-rifusjoni tad-depozitu li l-attrici kienet ghamlet fuq l-istess vettura;

Illi minn naha taghha s-socjeta` konvenuta ssottomettiet illi l-vettura ma kienetx koperta

bil-garanzija li qed tikkontendi l-attrici u esebiet ukoll kopja tal-ktieb tal-garanzija dwar l-istess tip ta' karozza; eccepixxiet ukoll li l-istess vettura ma kien fiha ebda difett mohbi illi jiggustifika l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet tal-Ligi dwar l-actio redibitoria;

Illi l-attrici kkontendiet illi hekk kif hadet il-karozza minghand l-agent u waslet id-dar taghha dina waqfetilha u ma riditx tahdem u din inoltre il-vettura kienet tqattar iz-zejt u kellha bieba li ma kienetx tinghalaq sewwa; anki in vista tan-natura tat-talba attrici l-Qorti nnominat esperti biex jindagaw dwar dawn in-nuqqasijiet fid-dawl tad-disposizzjonijiet tal-Ligi;

Illi ma jidhirx li kien hemm wisq disgwid dwar id-difetti li kienet qeghda tillamenta minnhom l-attrici pero` l-punt li kellu jigi deciz kien jekk dawna d-difetti kienux tali li jiggustifikaw l-akkoljiment tat-talba attrici;

Illi fl-esekuzzjoni ta' l-inkarigu taghhom l-esperti, oltre illi semghu lix-xhieda prodotti mill-kontendenti, kellhom ukoll zewg okkazzjonijiet illi fihom l-espert tekniku seta' jacedi fuq il-karozza u anke jehoda biex isuqha anke fil-prezenza ta' l-istess kontendenti;

Illi dwar il-konsiderazzjoni tat-tip ta' garanzija li kienet tkopri l-vettura *de quo*, il-Qorti ma tistax ma tosservax illi waqt li s-socjeta` konvenuta esebiet ktieb ta' garanzija li kien jirrestringi hafna mid-drittijiet li l-

akkwirent jista' jinsisti fuqhom a bazi ta' l-istess garanzija, pero` rrizulta mill-atti li fil-fatt l-attrici ma kienetx inghatat kopja simili ghad-dokument esebit mis-socjeta` konvenuta imma ktieb iehor b'kundizzjonijiet differenti li ma kienux jillimitaw it-termini tal-garanzija bhalma jipprovvdidi d-dokument esebit mis-socjeta` konvenuta;

Illi possibilment l-izjed punt importanti illi laqghat lill-attrici kien il-fatt li l-karozza proprju ftit minuti wara li harget minghand l-agent waqfet u ma setghetx terga' taqbad; illi fil-fatt il-vettura meta giet ezaminata mill-esperti dina ma wriet ebda nuqqas simili u hadmet b'mod normali;

Illi rrizulta wkoll mill-atti illi meta l-karozza kienet giet originarjament ritornata lill-agent, il-mekkanici tieghu kienu biddlu parti mill-*ignition* li tissejjah *electronic control unit* peress li rrizulta difettuz u li bhala rizultat ta' dina s-sostituzzjoni l-magna bdiet tahdem tajjeb; dan huwa *unit* elettroniku illi jibghat messaggi u jikkontrolla l-funzjonament tal-mutur u jista' jigi sostitwit minghajr ma jikkaguna ebda effetti negattivi fuq il-karozza; jirrizulta wkoll mix-xhieda, mhux kontestata, illi dana jiswa madwar erbghin lira;

Illi rrizulta wkoll illi l-bieba tan-naha tad-*driver* kien jinhtigilha xi aggustament biex tkun tista' tinghalaq tajjeb, u l-taqtir taz-zejt mill-magna li kienet qed issofri kien dovut ghal tap tar-*reservoir* tal-*hydraulic* illi kien maqsum; skond l-istess esperti nominati ma rrizultax li

l-karozza ma mxietx meta kienet qed titpogga in reverse gear u anqas irrizulta li l-lastiku tal-hgiega ta' wara kien imgannat; il-kumpanija konvenuta ma cahditx li jista' jkun li dak li allegat l-attrici cioe` li l-karozza kienet fil-fatt qeghda ghand xi dealer biex tkun tista' tinbiegh mix-showroom tieghu, pero` rrizulta illi n-numru ta' mili li kienet ghamlet kienu biss ta' ftit izjed minn tletin kilometru, dan huwa kilometragg illi wiehed jista' jifhem li sar sakemm il-karozza waslet ghand l-attrici;

Illi dwar l-ezami essenzjali li l-esperti ghamlu fuq il-karozza, il-Qorti tirreferi ghall-istess rapport "*prezenti fil-karozza kien hemm ukoll l-attrici. Il-karozza hadmet tajjeb fuq kull gear inkluz ir-reverse. Il-karozza qatt ma ntfiet, ghajr meta ntfiet apposta mill-perit tekniku fit-testijiet li ezegwa. Il-karozza starjat kull darba u minnufih.*";

Illi fil-konsiderazzjoni tad-difetti li gew riskontrati, il-Qorti taqbel ma' l-opinjoni tal-periti li sabiex jigi xolt il-bejgh l-ilmenti ppruvati kellhom ikunu ta' certa gravita`; u l-esperti ziedu jghidu "*dan qieghed jinghad ghaliex l-esperti ma jaqblux mal-fehma li ghal kull haga, zghira kemm hi zghira persuna tista' tintavola azzjoni redibitorja. L-esperti jemmu li jekk il-haga minnha lamentata tista' facilment tigi rrangata minghajr ma tmiss partijiet vitali ta' l-oggett bhal ma hi l-magna jew l-ispray tal-karozza fil-kaz odjern, u l-oggett bit-tibdil li jkun sar, ikun xorta wahda oggett gdid, dan ma ghandux jaghti lok ghal azzjoni redibitorja.*";

Illi l-Qorti ma tistax ma tosservax li oltre l-problema tal-magna, l-ilmenti ta' l-attrici kienu ta' natura pjuttost leggera: bieba illi ma kienetx tinghalaq sewwa u giet rimedjata sempliciment billi kien hemm aggestament fil-posizzjoni tal-viti; tap tar-reservoir tal-hydraulic li kien miksura u li gie sostitwit u xi knobs fuq id-dashboards li kienu niegusa;

Illi l-punt li dwaru l-Qorti dahlet aktar fil-fond kien il-hsara illi kien hemm fil-magna u li minhabba fiha l-attrici ma setghetx issuq il-karozza; skond il-provi li tressqu dan in-nuqqas kien dovut ghal xi difett fl-electronic control unit li huwa parti elettronika li jikkntrolla l-funzjonament tal-motur u li jista' facilment jigi sostitwit; illi ghalkemm il-Qorti ma tistax tittollera illi karozza gdida jkollha xi parti sostanzjali minnha illi ma tiffunzjonax tajjeb, b'dana kollu lanqas jista' wiehed jeskludi l-possibilita` illi parti bhal din li hija essenzjalment elettronika u skond ix-xhud Spiteri hija wkoll sigillata, iggarab difett minghajr ebda spjegazzjoni; jekk wiehed jiehu l-argument ta' l-attrici fl-estrem tieghu allura wiehed jista' jikkonkludi li jekk il-karozza tohrog b'battery difettuza u ma tistartjax wiehed ikollu d-dritt li jitlob is-sostituzzjoni tal-vettura shiha. Veru li l-electronic control unit ma huwiex battery pero` huwa wkoll haga elettronika illi ma tistax tigi kontrollata u lanqas rimedjata; wiehed ghalhekk irid jara jekk is-sostituzzjoni tal-battery jew is-sostituzzjoni ta' l-electronic control unit ikunx qed isir xi forma ta' dannu lill-vettura jew li jista' jindika xi difett ulterjuri; dan pero`

mir-rizultanzi processwali ma jirrizultax u ghalhekk il-Qorti tifhem li l-lanjanzi ta' l-attrici huma marginali u tifhem li l-attrici ma kienetx sejra tirrifjuta li tiehu l-konsenja tal-karozza kieku qalulha sempliciment li riedu jbiddu xi part minnha stante li din kienet gdida fjamanta bhal dik li kienet fornita l-karozza originarjament u x-xoghol ta' sostituzzjoni ma jkun hemm assolutament ebda effett hlief li jinqalghu xi wires milli kien hemm qabel u titwahhal dik gdida;

Illi dan kollu jrid jigi kkonsidrat fid-dawl tad-disposizzjonijiet ta' l-artikolu rilevanti kif ukoll ta' l-interpretazzjoni li dejjem inghata u cioe` li d-difetti li jistghu jaghtu lok ghal azzjoni simili jridu jkunu ta' certa rilevanza;

Illi l-Qorti hi tal-fehma li d-difetti riskontrati ma kienux tali li minhabba fihom l-attrici ma kienetx tiehu l-karozza; u dawn in-nuqqasijiet bl-ebda mod ma rrendew il-karozza difettuza. Il-Qorti taqbel ma' l-interpretazzjoni moghtija fil-kawza fl-ismijiet Borg vs Petroni citata mill-kontendenti "*li l-possibilita` li difett jista' jissewva ma jhassarx id-dritt tax-xerrej li jitlob ir-rexissjoni tal-bejgh*", pero` huwa kompitu tal-Qorti li tindaga kemm tista' dwar in-natura tad-difett in kwistjoni; hija proprju wara din l-indagini li l-Qorti waslet ghall-konkluzjoni taghha peress li d-difetti imsemmija ma jistghux jigu konsidrati bhala ta' gravita sufficjenti, "*jiddeciedu minn kaz ghal kaz ic-cirkostanzi partikolari u l-ezigenzi tal-buona fede fil-kuntratti*"; f'dan il-kaz il-Qorti tifhem li d-

difetti riskontrati jistghu jitqiesu ragonevolemt ta' ftit entita` u ghalhekk it-talba attrici kellha tigi rigettata ghalkemm certament ic-cirkostanzi tassew estremi li soffriet l-attrici proprju ftit mumentu wara li hadet konsenja ta' karozza gdida, u dan jispjega r-reazzjoni taghha, jiggustifika mitigazzjoni fil-kap ta' l-ispejjez.

Ghal dawn il-motivi;

Il-Qorti tiddeciedi din il-kawza billi:-

Tilqa' l-eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta illi l-vettura ma kienx fiha difett latenti ghas-sodisfazzjon tad-disposizzjonijiet tal-ligi;

Tichad it-talbiet attrici kif dedotti fic-citazzjoni.

L-ispejjez jithallsu bin-nofs bejn il-kontendenti.

Emanuel Sciriha
Deputat Registratur